

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 75 38

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 013-1/2020

Datum: 7. 2. 2020

ZAPISNIK

8. seje Sveta za invalide Republike Slovenije,

ki je bila v petek, 7. 2. 2020 ob 10.00 v pritličju, sejna soba
Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
Štukljeva 44, Ljubljana

Navzoči člani:

Dragica Bac (MDDSZ), Maja Toni (MF), Bogdan Pezdirc (MZIP, Polonca Čižman Žagar (ZPIZ), Tomaž Bregar Horvat (ZZZS), Lea Kovač (ZRSZ), Karl Destovnik (ZIZRS) in dr. Katja Vadnal (INV. ORG), Brane But (INV.ORG), , mag. Adolf Videnšek (INV. ORG), Ivo Jakovljevič (INV. ORG), Drago Koprčina (INV. ORG) in Emir Okanović (INV. ORG)

Odsotni:

Damijan Jagodic (MZ), , dr. Manica Jakič Brezočnik (MIZŠ), Simon Žorga (MK), dr. Aleksandra Tabaj (SOČA), Jadranka Kološa Rop (MJU), dr. Valerija Bužan (SOUS), mag. Barbara Kopal Tomc (IRSSV) in Dane Kastelic (INV. ORG)

Ostali navzoči: Bojan Žibrat, dr. med. (ZPIZ), Drago Novak (ZDIS) in Saša Mlakar (MDDSZ)

PREDLAGAN DNEVNI RED:

1. Pregled zapisnika 7. seje Sveta za invalide RS.
2. Predstavitve prenovljenega seznama telesnih okvar; govorec: Bojan Žibrat, dr. med. ZPIZ
3. Razno: Izvolitev člana v komisijo za izbor člana za Odbor za pravice invalidov.

Uvodoma je bilo pojasnjeno, da je predsednik Dane Kastelic odsoten zaradi bolezni in zato je vsa navodila predal podpredsedniku Ivu Jakovljeviču. Člani Sveta so se s tem seznanili in v nadaljevanju je Jakovljevič pozdravil vse navzoče in predlagal dnevni red.

Člani Sveta za invalide RS so potrdil dnevni red.

Dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad.1

Pregled zapisnika 7. redne seje.

Sklep 1.1: Člani Sveta za invalide RS so soglasno sprejeli zapisnik 7. seje.

Ad.2

V nadaljevanju je Jakovljevič predal besedo govorcju Bojanu Žibratu, dr. med. (ZPIZ), ki je v nadaljevanju predstavil prenovljen seznam telesnih okvar.

G. Žibrat je že predhodno posredoval članom dokumentacijo, s katero so se lahko seznanili. Na seji je pojasnil postopke in spremembe. Povedal je, da so se zelo približali nemškemu predpisu telesnih okvar, na področju »kože« pa avstrijskim predpisom. Predloženi seznam TO je peta različica in ni še dokončna. RSK-ja za Interno medicino in kirurgijo še nista podala svojih pripomb na predlog in čakajo še na njihove odzive oziroma odločitve, ali bodo sprejeli predstavljeno različico ali bodo pripravili še svoje pripombe.

Koprčina – Ugotavlja, da se pri ZPIZ-2 kažejo težnje, da se invalidnine povrnejo za nazaj. S 1.1.2013 so bile zaradi varčevanja ukinjene invalidnine. Pojasnil je, da bi tudi tisti s poškodbo izven dela morali dobiti invalidnino. Opozoril je, da nimamo poklicnih bolezni. Obljubljeno je bilo, da bodo pripravljene že leta 2015. V sedmih letih ni bilo v tej smeri narejenega ničesar. V Sloveniji imamo le eno poklicno bolezen, v svetu pa jih priznajo mnogo. Zato poklicnih bolezni ne moremo uveljavljati, ker niso priznane.

But – Kakšna je nadaljnja časovnica? Že ZPIZ iz leta 1992 je postavil rok 6. mesecev, v katerem bi moral biti pravilnik narejen. Zato ga zanima, kdaj bo sprejet. Telesne okvare (nadalje: TO) so vezane na delovno zmožnost, invalidnost in že za ZPIZ 1 je bilo rečeno, da bi se TO črtale iz njega. Vendar že takrat je bilo opozorjeno, da TO niso pomembne le za invalidsko sfero, ampak tudi zaradi zakonov, ki nudijo ugodnosti na tej podlagi (npr. RTV naročnina, pomoč in postrežba idr). Vezati TO na delovno sposobnost ni prav. 95 % slepota je 100 % okvara, vendar to ne pomeni nesposobnost za delo. Vprašal je, kdaj je bila gluhoslepota uvrščena v seznam? Pri vseh TO se upošteva stanje, kot je, celo pri/po transplantaciji. Korekcija je narejena edino pri okvarah vida. Zakaj ta izjema? To je pretirano razlikovanje. (Naštel je nekaj primerov.)

Žibrat – Časovnica sprejemanja TO ni v njegovi domeni in na to ne ve odgovora. Verjetno bodo pripombe še prišle. Kdaj pa bo dokument sprejet, je treba vprašati MZ. TO in invalidnost:

V zahodnih državah imajo sezname stopenj oviranosti in stopenj zmanjšane zmožnosti za pridobivanje sredstev za preživljanje oz. pridobitno sposobnost, pri nas pa je TO podana ne glede na to, ali ta okvara povzroča invalidnost (zmanjšano zmožnost za opravljanje dela) ali ne.

Po sedanjem zakonu ZPIZ-2 sta dve možnosti: invalidnina, če je poklicni vzrok TO, in najmanj 70 % TO za prišteto dobo na podlagi osebnih okoliščin. Po drugih zakonih je več možnosti uveljaviti podano oceno TO. Zakaj je TO podana s korekcijo le pri okvarah vida, ne zna pojasniti. Dejal je, da je povsod tako in da se TO ocenjuje s korekcijo le pri slabovidnosti. Oftalmologi tega ne spreminjajo.

Čižman Žagar – Tendencia je bila, da se invalidnine izločijo iz tega sistema. Nekaj je ostalo. Vsi ostali imajo ocenjeno TO, da lahko uveljavljajo npr. turistično takso in podobno. Dajanje pa ni.

Bac – Ko govorimo o invalidnini, ne gre za to, da vsi, ki imajo TO prejemajo invalidnino. Po njenem mnenju je termin invalidnina že uvodoma napačen.

Okanović – poudaril je, da je oprostitev plačevanja RTV prispevka je pomembna zadeva – imamo veliko populacije, ki nima TO, ima pa različne odločbe o invalidnosti. Gre za trajni odvzem pridobitnega dela in tudi ti ljudje uveljavljajo različne pravice. Analogija 100% invalid - 80% invalid, ko uveljavlja pravice je lahko človek zavržen zaradi tega, ker uporablja le ZPIZovo analogijo. Nekdo, ki je ocenjen po drugem zakonu ima oz. naj bi imel pravico do nekaterih oprostitev in jih zato nima. Po družbenem varstvu pa ne bo dobil, ker ni enak status. Predlagal je, da bi lahko dodali Aneks k pravilniku TO, da bi razložili kako je določeno v različnih statusih in bi poenotili TO po vseh zakonih, da bi dobili enake ugodnosti in pravice. Enkrat bo potrebno narediti skupen konsenz. Apelira, da se naredi red in kompatibilnost v primerjavi z vsemi odločbami, da tisti, ki to ocenjujejo lahko razumeli.

Kovač – Navajali ste lestvice v Evropi (Nemčija, Avstrija). Ali so to privatne zavarovalnice? Je vezano na oceno delazmožnosti?

Žibrat – Državne zavarovalnice. Na drugo vprašanje pa odgovora ne pozna.

Čižman Žagar – Pridobitna zmožnost ali delovna zmožnost ni invalidnina (za telesno okvaro), to sta dve samostojni zadevi. Samo ocena telesne okvare ne pomeni pravice do invalidnine za telesno okvaro, ki je dajatev ob izpolnjevanju ostalih pogojev po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ocenjena telesna okvara pa lahko pomeni določene olajšave po drugih predpisih.

Žibrat –Ista telesna okvara ne pomeni pri vseh predpisih enakih ugodnosti za človeka. Za primerjavo je dal okvaro za parkirno karto in RTV prispevek: kljub 100 % TO npr. zaradi okvare ledvic, srca ipd. ne pridobiš parkirne karte, kjer je pogoj 60 % TO na spodnjih udih, za RTV prispevek pa je potrebno, da gre za 70 % TO zaradi okvare sluha). Predvsem so vse ugodnosti vezane na oceno TO na ZPIZ-u, zahtevek za oceno TO pa lahko poda vsak, čeprav nima iz naslova ZPIZ-a nobenih pravic. Pri parkirni karti lahko izda potrdilo tudi osebni zdravnik.

Destovnik – Eno je seznam, ki je lahko strokovno bolj ali manj dodelan. Posledice seznama pa so pravice in se vežejo na to, kar je predhodno povedal g. Koprčina. Ali bomo pustili, da so pravice toliko let odzete? Člani Sveta lahko seveda samo pohvalijo seznam. Vendar pa pri pravicah lahko damo svoje mnenje in pozovemo pristojne, da se na tej točki nekaj naredi. Tudi g. Okanović je zastavil pravo vprašanje. Tudi mi, ki smo profesionalci, ki področje poznamo, se lahko izgublamo. Kot zaposlovalec vem, da tisti, ki je bil usmerjen v poseben ali prilagojen učni program ne ve, da ima enake pravice kot nekdo, ki ima oceno po ZPIZ. Uveljavljanja pravic se žal lotevamo parcialno.

Okanović – Predlog se je nanašal na nekoga, ki ima invalidnost in je šibkejša stranka, neuka in ne pozna vseh predpisov. Razmisliti bi veljalo o tem, da bi nekdo, npr. CSD, stranko seznanil oziroma usmeril, kje lahko poda predlog za ugodnost ne glede na to kakšno odločbo o invalidnosti ima.

Vadnal – Omenila je, da bi morali narediti tudi seznam za področje kognitivnih okvare, saj tudi Evropski seznam (European physical and mental disability rating scale for medical purposes: https://www.ecb.europa.eu/careers/pdf/annex_II_staff_rules_ft.pdf) vsebuje kognitivne okvare. Na težave, s katerimi se srečujejo invalidi Z motnjami v duševnem razvoju, je opozoril že g. Okanović. Bil bi napredek, če bi se zgledovali po Evropski listini in kognitivne okvare vklopili spisek »okvar«.

Žibrat – Osnova ocene stopenj oviranosti v Evropi je vezana na sposobnost pridobivanja sredstev za preživetje. Torej ne gre za TO. V Evropski listini so zajeta vsa psihična stanja pri nas pa ne, ker to niso TO po definiciji, ki jo imamo.

Vadnal – Čas pa bi bil, da bi pričeli z razpravo o sprememba paradigme. Kot Svet za invalide RS bi morali opozoriti, kako bi se lahko evropska praksa vpelje v naše sisteme. Drugače bodo razlike med nami in njimi vedno večje. Enako velja za vpeljavo tudi poklicne bolezni.

Žibrat – Delovana skupina za poklicne bolezni je oblikovana in nosilec je MZ. Seznam je sestavljen. Problem je implementacija. Dejal je, da ni pristojen za ta odgovor.

Drago Novak- Invalidnine naj se vrnejo tudi tistim, ki jih niso pridobili od 1. 1. 2013 (ker vzrok ni bila poškodba pri delu ali poklicna bolezen) **in to za nazaj.**

Jakovljević – Predlagal je, da da bi Seznam poklicnih bolezni predstavili Svetu in tudi širši javnosti..

Bac– Na CSDje že 24. koordinatorjev invalidskega varstva, katerih naloga je tudi seznanjanja invalidov. Njihov namen je, da je vse znanje s področja pravic invalidov združeno pri eni osebi.

Člani Sveta za invalide RS se dogovorijo, da bo na naslednji seji Sveta potrjen naslednji Sklep:

Svet za invalide RS predlaga MZ, da se Evropska praksa seznama za kognitivne okvare in seznama poklicnih bolezni vpelje v Slovenski sistem.

Sklep 2.1:

Svet za invalide predlaga, da MDDSZ ponovno uredi področje telesnih okvar v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju na način, kot je bilo področje urejeno pred uveljavitvijo ZPIZ-2.

Obrazložitev:

Do leta 2012, ko je bil sprejet ZPIZ-2, so bile telesne okvare urejene v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zavarovanci so plačevali v ZPIZ prispevek za primer nastanka telesne okvare in iz tega naslova bili upravičeni do invalidnine oziroma nadomestila za nastanek telesne okvare. Leta 2012 so telesne okvare izpadle iz ZPIZ-2, prispevek se ni več plačeval za ta zavarovalni primer, čeprav se znesek vplačila v ZPIZ-ovo blagajno ni znižal. Povečal se je prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Nastanek telesne okvare ves čas ugotavlja izvedenski organ ZPIZ-a in o ugotovljeni telesni okvari odločbo izda ZPIZ. Od leta 2012 so do nadomestila za telesno okvaro upravičeni le zavarovanci, pri katerih je telesna okvara nastala pri delu ali je posledica poklicne bolezni.

Telesne okvare bi bilo smiselno urediti v ZPIZ-2 tudi zato, ker ima ZPIZ v ta namen vzpostavljeno informacijsko podporo in bi bilo nesmiselno vzpostavljati novo, poleg tega pa so bili tudi prispevki do leta 2012 vplačani v ZPIZ-ovo blagajno.

Opomba: Čižman Žagar se je edina izrazila proti Sklepu 2.1, ker je po njenem mnenju zadevo potrebno urediti sistemsko.

Sklep 2.2: Svet za invalide RS je bil seznanjen s prenovljenim predlogom seznama telesnih okvar in nanj nima pripomb.

Ad.3

Razno: Izvolitev člana v komisijo za izbor člana za Odbor za pravice invalidov.

Jakovljević –zaproši člane za predlaganega člana in opiše, kaj je željeno. Predlaga, da je član strokovnjak in invalid. Predlaga Braneta Buta.

Destovnik – Menil je, da ker je Svet tripartiten bi moral biti en član komisije z vrsti institucij, ker so v komisiji že člani Vlade in ker bo NSIOS predlagal člana invalida Zato je predlagal Leo Kovač.

But – Ni želel, da bi prihajalo do sporov, zato se je odločil predati mesto Lei Kovač.

Sklep 3.1: Člani Sveta za invalide RS so za članico v Komisijo za izbor člana/ice za Odbor za pravice invalidov izglasovali članico Sveta Leo Kovač (ZRSZ).

Zaključek seje: 12.00

Pripravila:

Saša MLAKAR
S E K R E T A R K A

Ivo JAKOVLJEVIĆ
P O D P R E D S E D N I K